RADU THEODORU

POPAS ÎN MADAGASCAR

24

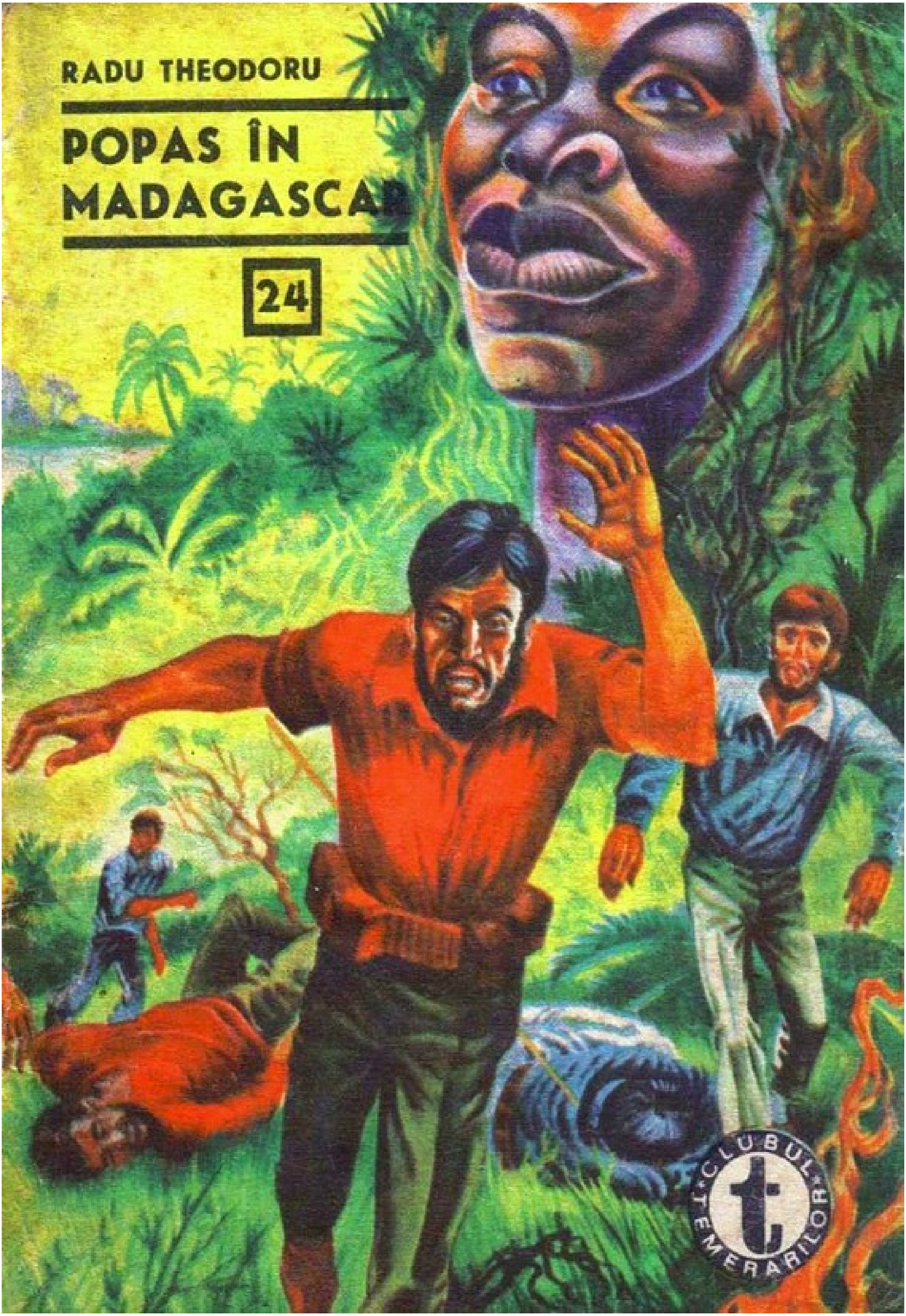

RADU THEODORU

POPAS ÎN MADAHASCAR

Volumul 2

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.24

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
ALBIN STĂNESCU

•

În fața grotei, traficanții au aprins un foc.

— Elicopterul are circuitul electric defect, căpitane, spune cineva din întuneric. Și mă mir de ce.

— Probabil un proiectil…

Urmează niște cuvinte netransmisibile, în argoul porturilor levantine. Se aude un hârșâit metalic, și Yorik, irlandezul salvat, mârâie, spunând c-ar vrea să se vadă o dată pe bord. „Căpitanul” aruncă din când în când pe foc câte-o creangă de balsamodendron. Atunci flăcările se colorează în verde și aerul se umple de miresme stranii.

— Suspecte penele astea, spune „căpitanul”. Până le dăm de capăt, considerați-vă oaspeții noștri.

Traficanții răspândiți dincolo de foc, unii de veghe, râd. Doctorița inventariază câteva figuri deosebite, unele dintre ele trădând urme de jenă. Lehuza doarme sleită, în căminul ei primitiv. I-a făcut o injecție cu morfină. „Căpitanul” i-a ordonat unuia dintre bandiți să aducă apă. S-a oferit s-o facă un tip uscățiv, cu ochelari și mișcări timide. A asistat-o până când l-a îmbăiat pe noul născut.

— Sinistră companie, spune naturalistul.

— Și samavolnică. De altfel era de așteptat, taie Ștefan Bogdan pe care „razia” traficanților l-a surprins nu departe de elicoptere, obligându-l să se predea împreună cu Ciufu.

— Preferați krissul lui Rabezavana? Cu toate că Yorik vă laudă curajul, „*mein Herr*”, sper să apreciezi intervenția noastră la justa ei valoare.

— De pe poziția prizonierului? Probabil ai ajuns de mult pe ultima treaptă a decăderii umane, spune Ștefan Bogdan. Și mai mult decât sigur că ai scăpat de plutonul de execuție, imediat după război.

— Exact.

„Căpitanul” are un rictus care-i desfigurează obrazul – acum, în lumina farului, brăzdat de cicatrice.

— Ăsta e meritul nostru, șoptește omul care i-a adus apă doctoriței… Într-un fel sau altul, toți am scăpat de plutonul de execuție…

— Conștiința oamenilor e o arhivă groaznică… vă descifrez trecutul și vă văd foarte limpede viitorul…

— Ghicitor?

— În cazul vostru, da! Uite ce se-ntâmplă, „căpitane”. Probabil veți ajunge mai curând decât sperați în mâna justiției…

— Ai vreun merit în treaba asta?

— Deocamdată vag… suntem o expediție științifică, sub protecția legilor internaționale, și te somez să ne lași liberi.

— Și dacă n-o fac?

— Îți asumi toate riscurile și toate consecințele.

— Închide-i moara, „căpitane”!

— Lasă vorba! taie glasul lui Yorik… E savant.

— Viață contra viață… legea…

— Puterea înseamnă teroare, șoptește omul cu ochelari, spre mirarea echipajului.

Doctorița constată că s-au grupat toți umăr la umăr, că Ciufu trage cu urechea spre locul de unde se aud bodogănelile celor care lucrează la elicoptere, în lumina lanternelor, și că Ștefan Bogdan ascunde, sub calmul aparent – este sigură de asta – tot ceea ce se va declanșa în viitorul apropiat, pentru restabilirea situației. Ștefan Bogdan contează pe Rabezavana și oamenii lui, cu atât mai mult cu cât măsurile de pază ale „căpitanului” sunt concludente. Este sigur că are-n față pe unul din foștii ofițeri SS, cu conștiința prea încărcată pentru a spera la o revenire în societate.

Șoapta celui cu ochelari se transformă într-un monolog care pune stăpânire pe liniștea penibilă din jurul focului.

— Libertatea are un conținut discutabil și nestatornic, domnii mei. Trăim după legile junglei, într-o singurătate desăvârșită…

— De Rossier!

— Poate acum douăzeci de ani am tras unul în altul, Karl! În Indochina ai luptat sub ordinele mele… Astăzi lucrez sub ale tale, în compania aleasă a Cotoiului.

— ’Zent, lieutenant!

— Și a onorabilului Yorik, ca să-i enumăr numai pe cei cu muncă silnică pe viață… Asta este, stimați savanți… Nu ne puteți înțelege, noi nu vă-nțelegem, nu ne putem înțelege

semenul, și peste tot universul plutește obsesia lui Raymond Schwob: „*Sur l' univers pese l' interdiction de communiquer*”[1].

Râde un râs demențial.

— Nu-i înțeleg pe hovași. Hovașii nu m-au înțeles când eram aici, pe vremea aceea… Cotoiule… Cum era atunci?!… Hovașii au venit peste malgași, noi am venit peste ei, acum se agită problema colonială, am plecat ca forță organizată și m-am întors cu o altă forță de mii de ori mai puternică, mai necruțătoare și mai inteligentă.

Doctorița se uita năucă la omul subțiratic, palid, cu figură intelectualizată, care amestecă acum citate din Kant cu altele din Oswald Spengler și Stegemann.

Echipajul află cu stupoare că rasele inferioare – aici e cazul hovașilor – încarcă inutil economia planetei, că statele occidentale, sleite de obezitatea politicienilor, nu pot renaște decât printr-un război purificator, în care, desigur, se vor dezintegra, rămânând să alcătuiască comunități cartelate pe specialități mondiale: petrol, chimie, afaceri – conduse de „inteligență”. Teoreticianul exilat din nu se știe ce motive în lumea hidoasă a ocnașilor evadați, păstrând încă în trup reculul automatului cu care-a ucis dincolo și în afara oricărei rațiuni, ajunge la Mortimen Adler. Citează copios din „*How to think about war and peace*”[2] … Spune că ei sunt hotărâți să lupte împotriva suveranității statelor, mostră antediluviană, cu atât mai mult cu cât sunt popoare care n-au dat nimic omenirii, în afară de vanilie, în cazul hovașilor.

— Rezervoarele ciuruite! Stabilizatoarele dereglate, „căpitane”, întrerup coșmarul cei de la elicoptere.

— Lăsați-o pe mâine, ordonă „căpitanul”… După cum vedeți, doamnelor și domnilor, orice acțiune se poate argumenta și teoretiza. De Rossier este cel mai mare ideolog din lume, la ora asta… Domnișoară sau doamnă, vă demonstrez că știu până unde să-mpingem lucrurile… Vă dăruiesc lehuza. Și, o dată cu ea, vă îngădui să vă-ntoarceți la hidrou. Nu garantez pentru ce se poate întâmpla aici… Domnii rămân oaspeții mei. Hei, Yorik! Treișpe-Degete! Napoleon! Escortă și gardă la hidrou. Luați cu voi T.F.S.-ul. Orice mișcare suspectă, radiogramă…

---

[1] „Asupra universului apasă interdicția de a comunica.”

[2] „Ce gândești despre război și pace”.

Îl privește intens pe Ștefan Bogdan. Privire rece, oțelie. Se răzgândește:

— La loc comanda! Domnișoară, treceți în palatul lui Rabezavana. E singura concesie pe care-o pot face „salvatoarei” acestei mame de culoare…

•

În clipa când se ridică de lângă foc (traficanții căraseră între timp cadavrele insularilor, cu foile de cort, și le zvârliseră în prăpastie), doctorița are senzația că abia acum și aici îl cunoaște integral pe Ștefan Bogdan. Pilotul o privește intens. Lumina focului îi joacă pe obrazul pietrificat – poate de oboseală și emoție. Amestec de duioșie și asprime, de omenie profundă și altceva, tonic, un flux de energie și vigoare care-i reface încrederea, care-o scoate din apatie și disperare. Sesizează cât e el de obosit, de frământat, cât de mult se inhibă, câtă forță de stăpânire are. Cât de grăitoare îi sunt cearcănele și cum, la fel de grăitoare, îi este pânza fină de riduri țesută la colțul ochilor.

În clipa asta unică, când îl vede cu povara misiunii materializată pe umerii viguroși, cu tristețea neputinței față de crimele săvârșite, în clipa asta o inundă un sentiment cald și înfiorat, tainic, îmbibat de amețeală amăruie, tulburător, cu puteri nebănuite în întreaga ființă. Constată noblețea forței lui. Are conștiința limpede că ceea ce se va întâmpla de aici încolo va aparține echipajului prin hotărârea comandantului.

Se-nfioară interior.

Se retrage în peșteră, cu un sentiment de eliberare totală.

•

— Maosala!… Maosala! șoptește nubila cu trup statuar, punându-și mâna pe piept. O arată pe tânăra mamă și spune cu același glas tremurat:

— Maotra!

Doctorița răspunde politeții, prezentându-se în aceeași manieră. Descifrează sentimentul de solidaritate care se leagă între ele trei – femei aparținând, atât de evident, altor lumi. Descifrează ușurința cu care se reacomodează interiorului simplu, gesturile firești care izvorăsc dintr-un străfund obișnuit cu tot ceea ce o-nconjoară.

Dincolo de tentația spre speculație, se impune personalitatea fermecătoare a nubilei Maosala.

Întreține focul. Acoperă mama. Are gesturi cântate, melodioase, pline de grație și maiestate. Îi zâmbește. Ascultă atentă, cu urechea lipită de peretele de lavă. Afară se aud pași grei, subliniați de zgomotul metalic al armelor. Glasuri dogite de alcool și tutun, cariate de toate viciile ocnelor și-ale tavernelor. Preopinenții: Cotoiul, Treișpe-Degete și Napoleon, santinelele trimise de „căpitan” fac socoteala raziei. Spun că până acum au fiecare câte trei fete de 14 ani, pe care „șeful” le va da pe puțin câte-o sută de dolari, fiind tocmai ceea ce caută impresarul arab Ibrahim, pentru ansamblul lui. Treișpe-Degete e de părere că n-ar strica să-și arunce ochii în peșteră. Răspunde Cotoiul ferm, amintindu-i că dacă vrea neapărat să se trezească cu burta găurită, s-o facă. El unul, Cotoiul, îi datorează viața „domnului savant”, și cine se-atinge de vreunul din membrii expediției se-atinge de Cotoi...

Maosala, nemișcată, ascultă cu o expresie de spaimă halucinantă.

Doctorița o trage la piept. Îi mângâie părul gros, cu miros sălbatic de ierburi necunoscute.

Maosala se desprinde. Alege dintr-un colț al peșterii un braț de lujere uscate. Lumina albăstruie, fâlfâită, a focului, creează o atmosferă ireală. Stela urmărește greu mutațiile de conștiință spre epoca străveche, în care-o transportă pașii prelinși ai Maosalei.

Un zgomot vag, îndepărtat, ieșit parcă din lava fosilă.

Alt zgomot, cu ecouri stranii de molecule pietrificate, frecate de pașii timpului.

— Rabezavana, șoptește Maosala.

Așază lujerele deasupra vetrei de tăciuni pâlpâitori. Lujerele dobândesc virtuți magice. Se purifică prin foc, răsucindu-se în volute delicate. Din vatră se nasc multitudini de flăcări violete, flăcări cu consistență materială, dură. Maosala ridică un colț al pieilor care acoperă intrarea. Dirijează fumul violet cu gesturi rituale. Și fumul, ascultând de legi pe care Stela le bănuiește perfect logice, se grăbește să urmeze traseul indicat de Maosala. În peșteră aerul devine dintr-o dată eterat. Doctorița constată că e de o luciditate maximă. În clipa când e stăpână pe fiecare atom al conștiinței, din peretele de lavă se desprinde un bărbat atletic, învelit într-o mantie de mătase purpurie.

•

Undeva, sub Crucea sudului, semnele luminii, vagi.

Ștefan Bogdan se trezește brusc… Alături doarme Ciufu. Lipit de spatele lui, naturalistul. Focul abia pâlpâie. Santinelele sunt în umbră. „Căpitanul” și „ideologul” dorm într-unul din elicopterele avariate. Somnul scurt și adânc l-a refăcut. Deschide pleoapele prudent, fără să se miște. Respiră în același ritm, dintr-o veche și lăudabilă experiență. Statuia reginei Ranavalo. Tresare. Abia își stăpânește emoția. E sigur că s-a trezit. E sigur că are mintea limpede. Statuia reginei sângeroase se-nvăluie într-o boare de fum violet, și din fumul acela – când străveziu, când dens se-ntrupează Stela. Îi face semn cu mâna, chemându-l.

— Drace! spune cineva din întuneric.

Silueta doctoriței se destramă în ceața străvezie, lăptoasă, care se ridică de undeva de jos, de la poalele stâncilor. Șoapte timorate.

— Ai văzut?

— Ce să văd?

— Regina!

— Ce e cu regina?

— Mi-a făcut semn să vin la ea!…

Un râs acru, ucis în pumn. Cei doi pălăvrăgesc în surdină… Cotoiul i-a raportat căpitanului despre drumul făcut prin interiorul muntelui. De Rossier a spus că la parașutiști, când erau ei aici, se știa de ascunzătorile lui Rabezavana. Acolo erau ținuți prizonierii înainte de sacrificiu. Ba exista chiar un plan la batalion, făcut de un căpitan, Susbielle, care evadase și care spunea că a găsit în peștera aceea blestemată resturi de uniforme de-ale tiraliorilor lui Lyautey.

Ștefan Bogdan raționează înfrigurat. Singura posibilitate este… un ghiont în coastă.

— Să fim gata, comandante…

— Trezește-l pe naturalist.

— E treaz demult.

— La semnul meu, direct spre statuie!

— ’nțeles!

— Adunați-vă picioarele.

Din nou sulul de fum violet și imaginea doctoriței, materială, cu brațele deschise spre ei, iar în stânga și dreapta, zâmbitoare, cele două femei salvate de la masacru.

— Dumnezeule, se vaită santinela dinspre amfiteatru. În aceeași clipă o săgeată despică spațiul de deasupra amfiteatrului și se-nfige în pieptul traficantului, care se prăbușește cu un strigăt de deznădejde, neomenesc.

— Acum! spune Ștefan Bogdan.

Țâșnesc de lângă foc în clipa când lumina reflectoarelor de pe elicoptere se conjugă într-o pârtie albă, în care se văd, căzând străpunși de săgeți, toți cei patru traficanți puși de veghe în jurul taberei improvizate.

•

Tirul mitralierei îmbracă spațiul din jurul statuii. Ricoșetele zboară în toate părțile, o dată cu așchiile de piatră. De sub fuzelajul elicopterului coechipier își pornește cadența a doua mitralieră.

— Grea, constată sec Ștefan Bogdan… *Tipul* își cunoaște meseria la perfecție.

Stau toți trei culcați pe postamentul uriaș al statuii reginei Ranavalo. Protejați de tragerea celor două mitraliere, patru traficanți se apropie în salturi dibace. Se maschează fulgerător în spatele stâncilor. Apar. Dispar. Ceața premergătoare luminii inundă amfiteatrul cu valuri gelatinoase, opace.

Ștefan Bogdan caută intrarea mascată în spatele altarului de sacrificiu. N-o găsește. Zgomotul pe care-l face motorul celui de al treilea elicopter, aterizat pe creasta oare domină amfiteatrul, îl secătuiește. În câteva minute elicopterul poate găsi și scufunda „Pescărușul albastru”. N-are nici măcar un cuțit. Ciufu se ferește de rafala care-l urmărește câinește. Naturalistul constată că ceața are o constituție cvasi-granuloasă, necunoscută, și observația asta îi produce pilotului un râs nervos, de care se rușinează. Elicopterul decolează. Ceața umedă năvălește în amfiteatru, în valuri tăcute, enorme. În liniștea vătoasă, iradiată din valurile de ceață, senzația singurătăților dușmănoase care-i înconjoară se amplifică.

— Se mișcă stâncile, șoptește inginerul.

— Sunt oamenii lui Rabezavana.

— Nici acum nu-nțeleg secretul fumului violet, comandante.

Ștefan Bogdan își dă seama că la adăpostul valurilor de ceață se întâmplă o acțiune rapidă, care-i depășește. Zgomotul elicopterului se depărtează spre pădurea virgină, revine și iarăși

se depărtează, punctat de rafale scurte, fără ecou, țâșnite din toți pereții.

— Senzații false, spune naturalistul.

Stau toți trei în masele de ceață umedă, paralizați și inutili. În clipa când Ștefan Bogdan vrea să-l întrebe pe Ciufu dacă el a pricinuit avaria la rezervoarele elicopterelor, din ceață izbucnește o explozie puternică, urmată la interval de microsecundă de o a doua explozie. Straturile de ceață asimilează exploziile într-o clătinare oarbă, gelatinoasă. Din lava spongioasă de care stau lipiți, răzbate clar un glas bărbătesc, într-o franceză perfectă:

— Echipajul „Pescărușul albastru” este invitat la consiliul de război.

— Pe mustățile lui Tartarin, asta e prea de tot, comandante!

Scârțâit discret. În spatele inginerului se deschide o intrare scundă, din care țâșnește sonor un val de aer glacial... Trepte în spirală strânsă, luminate difuz prin porozitățile pereților. Platformă îngustă de piatră. Orificii fumegânde la capătul unor hornuri ieșite din măruntaiele muntelui. Deasupra, un singur orificiu care conduce într-un horn spiralat. Un sistem de plăci metalice lustruite, așezate unele față de altele la diferite unghiuri de înclinație. Echipajul urcă cele din urmă trepte. O cupolă cu pereții acoperiți de scriere cvasi-cuneiformă, cvasi-hieroglifică. În mijlocul platformei semănând cu un fel de hartă cerească – un bărbat atletic, căruia lumina, infiltrată circular prin orificii mascate abil, îi pune în valoare chipul inteligent, cu trăsături accentuat malaieze.

— Rabezavana! nu se poate stăpâni Ciufu.

— Exact, domnul meu. Rabezavana în a doua lui ipostază. Considerați-mă amicul expediției. Doamna doctor, salvatoarea soției mele (aici se-nclină ceremonios, și echipajul nu știe dacă e un omagiu adus Stelei Boldur sau soției lui), doamna doctor mi-a povestit pe larg scopul misiunii „Pescărușul albastru”.

— Deci suntem în siguranță.

— Prin intervenția domnului naturalist, da.

— Mai țineți minte ce primire mi-ați făcut?

— Uitați-o! V-am confundat, în teroarea aceea, cu unul dintre bandiții lui Karl Blauwolff. Scuze tuturor. Explicațiile pe mai târziu. Domnule comandant, v-am admirat curajul și sângele rece, încă de azi-noapte.

Face o mișcare laterală. Descoperă un fel de vizete.

— Ne găsim în interiorul craniului reginei Ranavalo. Aici sunt ochii reginei. Priviți, domnule comandant, și sfătuiți-mă. Cunosc perfect moștenirea strămoșilor mei, sunt licențiat în arheologie, dar la arta militară...

Ridică din umerii masivi. Ștefan Bogdan se grăbește spre vizetele ingenioase.

— Din partea hidroului, atâta vreme cât ne ajută Belozeița ceață, nicio grijă. Am acolo zece oameni de încredere. Pe urmă? ...

— Cât mai ține ceața? întreabă sec Ștefan Bogdan.

— Exact zece minute.

— Ce oameni aveți la dispoziție?!

— Treizeci de hovași cu zece arme de foc. Aproape o sută de malgași înarmați cu armele tradiționale. Am pierdut cincizeci de bărbați în cele trei razii ale bandiților lui Karl Blauwolff.

Ștefan Bogdan este martorul unui moment filmic de originalitate unică. Văzută prin ochiul reginei Ranavalo, plapuma de ceață care-a acoperit amfiteatrul are ceva dintr-un peisaj lunar. Pe deasupra valurilor, acum colorate în trandafiriu irizat, se apropie, în zbor razant, elicopterul rămas teafăr. Ici, colo, ceața e perforată de vârfurile stâncilor. Straturile ei superioare ating bustul de piatră al reginei, învăluindu-l într-un fel de peplum strălucitor. Elicopterul se oprește la verticala uneia din stânci. Lansează o scară de frânghie, terminată printr-o ancoră, gheară de pisică. Scara dispare în ceață. Din vălătucii colorați în roșu violent (efectul răsăritului) apare capul lui Yorik. Ocnașul duce în spate un camarad rănit. Îi urmează alți patru oameni, care urcă în elicopter prin trapa inferioară. Ultimul escamotează scara de frânghie. Elicopterul zboară la orizontală, până deasupra pădurii virgine, unde dispare sub umărul unei creste de lavă.

Rafale scurte de mitralieră grea pieptănă vălătucii de ceață, care se resorb cu viteză prin denivelările amfiteatrului într-un reflux agitat, lăsând libere nivelele superioare ale arhitecturii lavinice de la picioarele reginei Ranavalo.

•

— Domnule Rabezavana!

— Vă ascult!

— Puteți conta pe ajutorul nostru neprecupețit.

Închinare sobră, maiestuoasă.

— Un singur impediment.

— Execuțiile?

— Da! Nu putem admite ideea sacrificării.

— Barbară…

— Dumneata ai spus-o. Despre incompatibilitatea studiilor superioare cu ceea ce faceți de aproape 20 de ani, vom discuta.

— Cu voia mea…

— Altădată.

— Soluția echipajului?

— După capturarea bandei acestui…

— Karl Blauwolff…

— Predarea ei autorităților de drept. De acord?

Tăcere adâncă, aproape minerală. Obrazul nobilului hovaș suferă mutații dureroase. Își ridică fruntea cu un gest energic.

— Aveți cuvântul lui Rabezavana. Prizonierii vii, – subliniază *vii* – vă aparțin… Banda asta ne-a adus astăzi tot atâta nenorocire câtă nenorocire ne-au adus trupele colonialiste de parașutiști în timpul „războiului sfânt”… Fie!

De afară se multiplică sonor zgomotul elicopterului care se-ntoarce deasupra amfiteatrului. O dată cu el se-ndesește tragerea mitralierei. Ștefan Bogdan îl cheamă pe Rabezavana la vizorul construit ingenios în ochiul de piatră al reginei.

•

— Om de spirit și observație precisă, Rabezavana ăsta, șoptește Ciufu.

— Azi-noapte nu părea…

— Ba tocmai azi-noapte a fost.

— De unde știi?

— Uite că te-a confundat cu singurul personaj posibil, din n la n posibilități.

Emil Voicu nu pricepe. Își șterge ochelarii. Tresare. Rămâne nemișcat.

— Adică?

— Adică cu un mic bandit de Ocean Indian, pirat înrăit, traficant de carne vie și toate celelalte…

Emil Voicu nu savurează gluma inginerului. Se pleacă asupra plăcilor de metal lustruit.

— Aici stă toată magia cu fumul, spune Ciufu… Haide, ghicește-o!

— Numai marele preot are voie s-o practice, spune politicos Rabezavana. Vă ascult, comandante.

— Planul „căpitanului” e simplu, ingenios și singurul posibil. A făcut să explodeze cele două elicoptere avariate…

— Rezervoarele nu le-am ciuruit eu, intervine Ciufu.

— Lucrează cu mână largă, după cum vedeți…

— Pe seama vânzării femeilor din tribul meu, domnule.

— Acum ridică ultima grupă de traficanți aflată în încercuirea tribului. O transportă la câțiva kilometri de aici, probabil peste câteva obstacole impracticabile. De acolo, prin transporturi succesive, va mări distanța care ne separă, până va fi în siguranță absolută. Ca să-și ducă echipa pe bordul vasului, cu care probabil este în legătură radio, nu mai este decât o problemă de timp.

— Asta nu se poate, comandante. Este împotriva oricărei dreptăți.

— Ba se poate foarte bine… Uitați-vă și voi…

Prin ochii reginei Ranavalo, lacomă de sacrificii umane, se vede elicopterul primind în fuzelaj cel din urmă traficant, în vreme ce prin două vizete laterale țâșnesc șiruri de trasoare, căutând băștinașii mascați printre stâncile amfiteatrului.

— Da, se poate foarte bine, șoptește Rabezavana…

— Dacă n-ar exista „Pescărușul albastru”…

•

Hotărârea lui Ștefan Bogdan este confirmată în unanimitate de cei doi membri ai echipajului. Raționamentul care se face este simplu și inatacabil. Banda de traficanți, dotată cu mijloace tehnice de ultimă cucerire, calcă în picioare orice noțiune de omenie. Sfidează drepturile suverane ale popoarelor eliberate recent, săvârșind, la nivelul ei, un șir neîntrerupt de crime împotriva umanității. Smulge ființe omenești din condițiile de viață tradiționale, le strămută, le vinde și le cumpără peste voința lor, și, ceea ce este mai grav, emite teorii stranii despre drepturile unor organisme suprastatale, despre superioritatea unor membri ai comunităților de popoare privilegiate, asupra comunităților celorlalte popoare. Violenței i se răspunde cu violență.

Rabezavana ascultă atent deliberarea care, din curtoazie pentru el, se ține în franceză.

— Vi-l las pe inginerul Mihai Crişan să ţină legătura radio cu „Pescăruşul albastru”, spune comandantul. Doctoriţa rămâne să îngrijească lehuza.

— N-am nevoie de ostateci, comandante. Faptele echipajului sunt concludente. Deci?

— Îmi daţi la bord un foarte bun cunoscător al regiunii. Transmit prin radio locul de tabără al traficanţilor. Încerc să lichidez elicopterul. Mărşăluiţi în aşa fel, încât să înconjuraţi tabăra şi…

— Fără vărsare de sânge să-i facem prizonieri pe bandiţi…

— Exact, domnule Rabezavana.

— După această expediţie, am să vă mai cer ceva…

— Dacă ne stă în puteri…

— Un ceas în care să-nţelegeţi cultul lui Ranavalo.

Emil Voicu se entuziasmează. Vorbeşte de evoluţia eului, de valoarea simbolică a dansului, se reculege şi-i propune lui Rabezavana titlu unei lucrări ştiinţifice comune.

Nobilul hovaş surâde maliţios:

— După ce vom ridica populaţiile muntelui la nivelul curentului electric, cu plăcere, domnul meu…

— Nicio clipă de pierdut! Ciufule, îţi trimit staţia portativă. Şi acum, pe hidrou! Chemaţi-vă oamenii, domnule Rabezavana. Să folosească scutul pădurii împotriva observaţiei din elicopter. Să aibă hrană pe cel puţin trei zile.

— Vă conduc, spune Rabezavana. Cu atenţie la fiecare pas. Strămoşii mei, şi înaintea lor lava, au umplut muntele cu capcane.

Ştefan Bogdan îşi aminteşte filmul de groază al nopţii. În adevăr, muntele reginei Ranavalo închide-n el toate capcanele şi miturile unor populaţii fantaste.

•

Drumul spre hidrou are-n el ceva halucinant. La toate explicaţiile riguros ştiinţifice ale lui Emil Voicu, Rabezavana păstrează acelaşi zâmbet enigmatic, care circumscrie zone ale cunoaşterii scăpate investigaţiilor spiritului european.

Coboară în adâncul din ce în ce mai sonor, pe scări, spiralând după date necontrolabile. O puzderie de galerii se deschid *radiar,* formând un al doilea labirint, mai fantastic decât cel mitic, prin aspectul lui sumbru. Bolţi poroase, prin care lumina se resoarbe, rămânând doar iluzia ei. Bolţi uriaşe, iradiind

sunetele pașilor, amplificându-le după legi necunoscute ale acusticii; vuietul unui șuvoi, carapacele crocodililor frecându-se între ele, foșnetul vegetal al pădurii virgine, ecourile cascadei, muzicalitatea fluidă a moleculelor – totul în lumina abisală, rarefiată, de peisaj lunar, de lume astrală – și, la intervale, glasul lui Rabezavana multiplicat de ecou, fixând locuri cu numiri stranii, ori tragice, amintindu-i deopotrivă pilotului dramele cumplite ale cuceritorilor francezi, ca și pe cele ale băștinașilor.

— Puntea sângelui; Galeria morților; Peștera foamei; Trecătoarea reginei; Groapa crocodililor.

Resturi de echipament militar. Cranii. Lilieci uriași. Un bocanc mucegăit, de fabricație recentă, amintind bocancii trupelor de parașutiști. Din ce în ce mai jos, în lumina acum marină.

Ștefan Bogdan constată, cu un început de panică interioară, că nu mai are sentimentul timpului. Factori necunoscuți acționează asupra conștiinței lui. Are certitudinea că există aici din vremea glaciațiunilor, și-nainte de ea. Când iese la lumină, brusc, după o urcare acută și scurtă, încearcă o senzație de lumină verde, groasă și opulentă a zilei. „Pescărușul albastru” plutește pe luciul lacului, ancorat cu grijă și vegheat de câțiva hovași înarmați.

•

Ora 10:35.

„Pescărușul albastru” decolează cu echipajul incomplet. Ștefan Bogdan își verifică senzația de singurătate în clipa când apasă butonul intercomunicației. Din cabina-laborator nu răspunde nimeni. Naturalistul, așezat pe scaunul copilotului, își șterge ochelarii, cu eternul lui gest neîndemânatic. Pe banchetă, se simte bine și râde cuceritor Morombe…

Pilotul trăiește sentimente contradictorii. Bucurie intensă când restabilește circuitul viu, palpabil și reconfortant cu hidroul. Grija față de Stela, rămasă în mijlocul tribului de munteni condus de acest Rabezavana enigmatic. Circumspecție pentru ceea ce se va-ntâmpla în pădurea virgină cu Ciufu, pornit în urmărirea bandei de traficanți.

Virează în urcare. Aripile argintii ale hidroului vibrează în aerul strălucitor, dens, plin până la saturație de lumină. Bustul reginei Ranavalo, ochii migdalați, fruntea feminină, întreaga stâncă sculptată cu migală și artă, defilează prin parbriz, scăldate în aerul pur, ele însele pure în împietrirea lor, poate de veacuri.

— Ranavalo, spune Morombe. Schițează un fel de plecăciune plină de respect.

— Azi-noapte nu era de fel pașnică și impasibilă această maiestate lacomă de sânge.

— Rabezavana pune în slujba apărării tribului toate miturile strămoșilor, comandante.

— Pregătește carabina cu lunetă.

— Eu?! se miră Voicu.

— Tu. O scoți prin vizetă și tragi când îți spun.

— O luptă aeriană?

— Poate.

— Precizează.

— Urmărim elicopterul până la aterizare. Sau îl silim să aterizeze.

— Nu trag din aer?…

Naturalistul îl fixează prin lentilele bombate, înrămate grav în bachelită neagră. Ștefan Bogdan se înscrise într-un nou viraj de 360° în urcare. Aparatele de bord indică, familiar și cald, buna funcționare a motorului și sistemului de aer condiționat. Morombe scoate exclamații de uimire. Se apleacă peste umărul lui. Arată în lungul planurilor. Sub cocă. Spune nume sonore și muzicale. Există în limba acestui trib o armonie a vocalelor amintind valurile oceanului spălând, albastre, atolii de coral, ori cântecul musonului în coroanele foșnitoare ale palmierilor. Ranavalo rămâne jos, sub coca hidroului, proiectată pe limpezimea de faianță a lacului… Motoarele trag plin și rotund…

— Nu tragi când se află în aer, spune hotărât. Nu ucidem. Acționăm în sensul justiției, și atât.

— Allo, „Pescărușul”… Allo, „Pescărușul”!

Glasul inginerului răsună în căști proaspăt și plin de viață.

— „Pescărușul”. Te-ascult.

— Elicopterul pe direcția 275°.

Ștefan Bogdan înclină hidroul pe stânga. Undeva, din interiorul virajului, spre masa verde a pădurii virgine, se vede soarele răsfrângându-se în carlinga de plexi a aparatului.

— Văzut!

— Aterizează în același punct.

— Înțeles!

— Ne-am pus în marș pe direcția 275. Potecă de munte mascată în pădure.

— Perfect. Mă aduci la verticală și semnalizezi cu oglinda.
— Înțeles.
— Stela?
— În interiorul muntelui, cu Maosala! Confort! Fructe din belșug.
— Rabezavana?
— Lângă mine. Vă urează succes.
— Fiți atenți. Mă lansez pe direcție.
— Noroc!
— Noroc!
Un pârâit în căști. Liniște. Și imediat o serie de semnale Morse. Trece pe pilotul automat. Scrie rapid în blocnotes:
— A N F. A N F. 204. 209. 204.
Renunță să transcrie: „Pescărușul albastru” se află la 2 400 de metri deasupra masivului muntos, acoperit cu pădurea virgină fabuloasă din centrul Madagascarului, și pică ușor pe direcția de 275°, care, prelungită în lungul versanților vestici, atinge coasta canalului Mozambic la nord de Ananalava. Morombe, de fel timorat în ipostaza de observator, indică un loc pe sol, spunând un singur cuvânt:
— Tsaratanana!

•

Ora 10:55.
Ștefan Bogdan virează în cuțit deasupra vârfului Tsaratanana. Linge piscul de granit cu coca. Altimetrul indică 2 400, înălțimea notată pe hartă. Pereți verticali de stâncă cenușie. Torenți. Jos, gulerul pădurii de un verde opac, plin de seve.
— Ajută-l pe Morombe. Leagă-l, spune pe intercomunicație. Morombe se lasă legat în chingi, socotind probabil treaba asta ca pe un amuzament în plus. În secunda când virează deasupra vârfului spălat de azuriul imaculat al cerului, pilotul încadrează în parbriz silueta elicopterului de pe „Jamaica”. Execută o jumătate de ranversare. Pică în lungul peretelui abrupt, reducând motoarele.
— Pregătește-te!
Vede fața palidă a naturalistului. Îi vede broboanele de sudoare ivite pe frunte. Picajul imprimă fuzelajului vibrații profunde. „Numai pentru luptă aeriană n-a fost conceput”, gândește.

În parbriz se încadrează exact toată tactica lui Karl Blauwolff, fost SS-ist, de mult fără sentimente umane, aventurier, care riscă totul pe-o singură carte. O platformă inaccesibilă prin escaladare, situată cu câteva sute de metri mai jos decât vârful Tsaratanana. Pe platformă un cort verde, abia vizibil. La una din extremități, vegetație de genul jnepeniștilor carpatine, sub care, probabil, s-au mascat traficanții. Dincolo de platformă, un torent, prelungind alb versantul nordic, se prăbușește aproape de verticală. Elicopterul, în legătură radio cu solul, execută o coborâre vertiginoasă, căutând adăpostul pereților de stâncă.

— Ce geografie fantastică! șoptește Emil Voicu. Bâlbâie cuvinte nearticulate. Se sufocă! Comandante!…

— Pregătește carabina!

— La dracu! La dracu toate carabinele din lume. Urrraaa! Comandante, în numele științei, destul. Redresează! Acolo! Acolo! Repede! Redresează…

Arată un punct minuscul care trece vertiginos pe lângă carlingă. Inundă cabina cu injurii la adresa traficanților, a comandanților de expediții științifice cu instincte războinice.

— Drontul, comandante! Pe barba tuturor academicienilor din lume, Drontul!…

Spune pe intercomunicație că pentru acest Dront, pentru acest apter[3] *Didus ineptus,* printre altele, cheltuiește Academia valută forte, și nu pentru stârpirea bandelor de traficanți, care mai la urma urmelor este treaba polițiilor, nu a savanților.

Pilotul redresează scurt. Atât de scurt, încât naturalistul se turtește în scaun, nu fără să treacă pe emisie și să strige pițigăiat:

— Ciufule! Stela! Doctore Stela Boldur! Drontul! *Didus ineptus* în carne și oase! Drontul există! *Vivat Didus ineptus*! *Didus ineptus redivivus*!

Prin parbriz se scurg fulgerător versanții acum orizontali, petice de vegetație, frânturi de cer.

— Nu mă mai orientez de loc, comandante!

— Eu da! Fii atent! Armează aparatul de filmare din consola babord. Fii gata!

În spate, Morombe râde fericit, cu toată dantura lui strălucitoare.

---

[3] Fără aripi.

„Un copil care s-ar fi bucurat la fel dacă azi-noapte mă vedea sacrificat, își spune pilotul și redresează hidroul pe linia ferăstruită a unei creste. În adevăr, Academia așteaptă de la expediție altceva decât acțiuni polițiste…”

•

— Nu zboară. Abia se mișcă! Așa scrie în relatările portughezilor din secolul al XVII-lea. E cât un curcan. Ori cât o barză. El e! Aici trebuie să fie. Simt că trebuie să fie aici. Nu simți, comandante?!

— Simt că turbez, onorabile. Aia simt. Unde vrei să te aterizez aici?! Și dacă blestematul de Karl Blauwolff ne atacă din aer și ne ciuruie „Pescărușul”, fără să respecte pasiunea noastră nobilă pentru Dront?

— Dă comanda pentru dezasigurarea consolelor etanșe ale trenului triciclu.

În tribord se desfășoară geologia fantastică a aceluiași continent astral, întâlnit în interiorul muntelui de la Peștera Reginei. *Stânci traumatizate,* amintind giganții din Insula Paștelui, ori sculpturile moderniștilor ridicate la puterea fanteziei unui sol tropical, hărăzit să creeze la superdimensiune. Obeliscuri ciudate, de-o singurătate funerară, împlântate în aerul cu vibrații palpabile. Dedesubt, la adâncimi abisale, pădurea virgină. Viraj în cuțit de 180°.

Se hotărăște. „Pescărușul” nu poate rămâne imobilizat aici, la discreția traficanților din elicopter, desigur anunțați prin radio de toate manevrele pe care le face. În același timp nu trebuie scăpat nici Drontul. Poate să fie cea mai teribilă redescoperire a anului geofizic, din moment ce toată literatura de specialitate îl declară dispărut încă de acum trei secole. Surâde rece atunci când la capătul virajului întâlnește fâșia de creastă, un fel de gol alpin larg de cel mult doi metri, în flancurile și sub nivelul căruia se desfășoară stâncăria amintită. Reduce motoarele. Bracheează[4] flapsurile[5] la maximum și, o dată cu ele, voleții de curbură cu dublă fantă. Trece elicele pe pas negativ. Transformat într-un avion D.A.S. (decolare-aterizare-scurtă), „Pescărușul” ia contact cu solul la viteză redusă și, după cincizeci de metri, bine ținut din frâne, se oprește la câțiva pași de sfârșitul pistei providențiale.

---

[4] Îndreaptă, schimbă direcția.

[5] Aripioare la bordul de fugă al aripilor unui avion, care măresc portanța maximă.

— Ia aparatele de filmat! Carabina dă-i-o lui Morombe.

— Am înțeles.

— Iei și aparatul emisie-recepție de salvare.

— Iau.

— Îți cauți Drontul.

— Pe toate…

— Știu. Bărbile academicienilor… Fii atent! Bandiții sunt pe platforma de acolo. Ținem legătura radio. Idem cu Ciufu și Rabezavana.

Naturalistul se metamorfozează într-un fel de recrut plin de sârguință. Își ia casca de protecție. Încurcă aparatul de filmat cu arma. Scapă cutiile de filme. Vâră muniția prin buzunare. Face tot ce este omenește posibil să devină ridicol, incomod, să lungească timpul debarcării și să ridice tensiunea pilotului foarte sigur că elicopterul, pus în curent cu situația, va avea trei posibilități de acțiune:

— Ori își ridică oamenii și dispare. (Nu se știe dacă a făcut vreun drum până la „Jamaica”)

— Ori încearcă să-l atace acum, drept pentru care conectează sistemul de radiolocație de la bord.

— Ori după ce va decola, va încerca să-l captureze pe savant, ca să-l aibă ostatic și, avându-l, să-și impună punctul de vedere.

Cu chiu, cu vai, naturalistul ajunge la sol. Ștefan Bogdan îi trece peste bord două legături cu hrană concentrată, cortul, aparatul de radiorecepție-emisie și consideră că, astfel echipat, poate rezista cel puțin trei zile în această solitudine grandioasă. Înainte de a-i putea atrage atenția asupra situației particulare în care-l lasă, prinde, în căștile conectate la sistemul de ascultare, zgomotul accelerat al unui motor.

Se retrage în carlingă. O etanșează. Mărește pasul negativ al elicelor. Rulează câțiva zeci de metri înapoi. Schimbă pasul. Decolează cu motoarele în plin, servit exemplar de sistemul de hipersustentație cu volet Fowler, în sistemul îmbunătățit al lui Ciufu. Trece razant peste dantura strălucitoare a lui Morombe. O dată în aer, escamotează trenul, reglează voleții și, cu motoarele turate, execută un picaj ușor, urmat de un viraj peste umăr, capabil să bage-n răcori pe oricare pilot de elicopter.

Singur la bord, în carlinga familiară a „Pescărușului albastru”, revine printr-o resorbție în timp la habitudinile și atitudinile

căpitanului aviator Ștefan Bogdan... unul din așii aviației românești de vânătoare în războiul antifascist.

•

Caracterul acțiunilor simultane ale tuturor celor angajați în aceste întâmplări este pronunțat filmic. Într-un montaj panoramic, ele se desfășoară după cum urmează:

— *În Peștera Reginei.* Un fel de „loggia”, suspendată deasupra lacului, scobită între buzele reginei Ranavalo, mascată abil printr-o pânză de culoarea carminului. Pe jos, ramuri aromate de balsamodendron. Peste ele, blăni de oaie. Maosala, frumoasa nubilă, Maotra și doctorița Stela Boldur, refăcută după toate ororile nopții, printr-un somn odihnitor. Într-un paner expus soarelui, Rabezavana junior, profitând de harul desăvârșit al inocenței, doarme fără griji, sugându-și degetul, cu candoarea tuturor copiilor din lume.

Peisaj edenic. Perspectivă largă peste codrii tropicali, exaltând viața. Colorit violent, cu insinuări voluptoase, carnale. Papagalii multicolori, gâlcevitori, prosimienii, sevele muzicale ale nesfârșirii vegetale și senzația care revine obsesiv, situând totul undeva în miturile biblice, sau în poveștile fabuloase despre viața arhipelagurilor paradisului.

Doamna Maotra, lehuza, se dovedește a fi instruită într-un institut francez de la Tananarive, pentru fiicele nobililor hovași. Stă degajată pe blănile de oaie și-i spune Stelei că sacrificiile pe altarul reginei Ranavalo sunt practicate aici din timpuri imemorabile. De altfel, „prietena mea albă” va vedea, nu mai departe decât mâine seară, lucruri care o vor surprinde și la care ea, Maotra, e sigură că nici cea mai fecundă imaginație europeană nu s-a gândit vreodată.

Maosala, cu trupul de o perfecțiune jignitoare, aproape gol, îngână o melopee perfect integrată mediului, acompaniindu-se cu un fel de havaiană, ea însăși sursă de armonii tânguioase.

Stela Boldur, în secret perfect conștientă de originalitatea carnației ei de ivoriu, de efectul părului arămiu, cu reflexe metalice, trece în peisaj și atmosferă, fără un gând, difuzându-se cu voluptate în momentul acela edenic, nevisat.

— *În pădurea tropicală, la circa 30 de kilometri de vârful Tsaratanana.* Potecă șerpuitoare sub bolțile închegate în ogive și cupole uriașe. Lumina filtrată prin aceste vitralii vegetale – verde păstoasă, verde irizat, verde marin, verde ecuatorial,

dens și opulent, aromat până la frenezie – lumina aceasta cade sonor, în straturi pline de zgomotele infinite ale unei vieți care-l încântă pe inginer.

În avangardă, malgași înarmați tradițional. Desculți. Aproape goi. Pe o litieră dusă cu schimbul de alți malgași, făcându-i-se vânt cu un evantai, nobilul și savantul arheolog hovaș Rabezavana, care i-a spus când l-a văzut mirându-se:

— Dacă nu mă urc în litieră, domnule inginer, îmi pierd prestigiul… și mai la urma urmei, pe lângă faptul că e foarte plăcut, e și odihnitor. Îmi menajez forțele pentru luptă. Te sfătuiesc să-ncerci și dumneata.

Bineînțeles că a refuzat. Îi este penibil să se lase purtat ca un trântor, de patru semeni care asudă abundent. Asta nu-l împiedică să-l invidieze pe Rabezavana și să-l complimenteze făcându-l „vampir”. Admiră tăcerea perfectă în care se execută marșul. Singura concesie pe care o face, la insistențele lui Rabezavana, este să admită ca unul din hovașii uriași să ia în spate carcasa postului de radioemisie-recepție.

Mișcare la capul coloanei. Ajunge la o falie care despică pădurea virgină. Doi pereți verticali de gresie lucie, la picioarele cărora curge un tumult de spumă și vaier. Peste prăpastie, agățat grațios de trunchiurile tamariscilor, un pod suspendat, împletit din liane.

•

Ora 11:47.

Cu tot zgomotul asurzitor al torentului, prinde în căști semnalul de atenție al „Pescărușului albastru”. Glasul comandantului.

— Allo, Ciufu!

— Pe recepție.

— Intru la atac asupra elicopterului… Cum ieși pe o înălțime, pune stația în bătaie…

— Repetă.

— Stația în bătaie. Dau punctul traficanților. Dau indicativul comandamentului de la Diego-Suarez și lungimea de undă… Precipitat, își caută creionul și blocnotesul. Scrie rapid punctul traficanților: 48° 20’ 22” longitudine est; 15° 45’ 35” latitudine sud. Punct de control și schimbare cap compas, vârful Tsaratanana.

— Notează lungimea de undă a comandamentului Republicii Malgașe de la Diego-Suarez.

— Transmit!

— Pe recepție.

— Emil Voicu pe urmele Drontului. Elicopterul se maschează. Traficanții întăriți în tabără, Cheamă peste zece minute. Întrerup.

Inginerul își scoate căștile. Peisajul este cel puțin uluitor. Soarele tropical, de lavă albă, luminează până la durere versanții faliei.

Rabezavana se dă jos din litieră… Se angajează pe podul de liane. Ciufu apreciază că până acolo unde torentul se convulsionează sunt cel puțin cinci sute de metri, apoi se gândește la spectacolul ciudat pe care-l dau în clipa asta elicopterul traficanților și „Pescărușul albastru”, hidroul cu întrebuințări multiple, construit pentru expediții științifice, nu pentru luptă aeriană.

Îi face semn lui Rabezavana să se grăbească, arătându-i un vârf de stâncă înfipt cutezător deasupra peisajului.

— *La bordul hidroului „Pescărușul albastru*” se filmează secvența cea mai dinamică și neobișnuită, care beneficiază de o vedere panoramică, larg cuprinzătoare a peisajului acestei latitudini. Pilotul Ștefan Bogdan își verifică una din cele trei ipoteze, și anume: ipoteza a doua, care spune că Karl Blauwolff are să-l atace, cu intenția de a lichida orice posibilitate de urmărire.

În adevăr.

Elicopterul mono-rotor cu elice anticuplu se dovedește „polivalent”. Când „Pescărușul” se află în urcare, cu amândouă motoarele în plin (pilotul calculează puterea motoarelor care se-nfruntă, și ajunge la concluzia că are un surplus de putere de cel puțin 550 de H.P. față de elicopter), elicopterul țâșnește pe verticală de sub unul din pereții stâncoși, unde a fost călăuzit prin radio. Ștefan Bogdan vede perfect interiorul elicopterului prin carlinga de plexi. Echipajul la posturi. La încastrarea fuzelajului cu carlinga, printr-o vizetă gen turelă, iese țeava unei mitraliere. Constată rece că bandiții sunt pregătiți pentru toate posibilitățile, chiar și pentru aceea de a fi urmăriți din aer. El posedă la bord carabina semiautomată cu lunetă, armă bună de

junglă, și la vizeta postului de pilotaj, coaxială[6] cu axul longitudinal, automatul cu cartușe luminiscente pentru semnalizare în junglă și în pădurea ecuatorială.

Avantajul în armament al bandiților este net.

Accentuează cabrajul.

Nu-i rămâne decât să domine prin manevră. Și pentru asta îi trebuie înălțime. Cu atât mai mult cu cât văile haotice, crestele golașe, abisurile lunare de sub planuri manifestă curenți descendenți, puternici, și locuri de subțiune maximă. Se va angaja Karl Blauwolff la înălțime? Da!

Palele uriașe ale aparatului strălucesc în soarele orbitor.

„Soarele!” zâmbește pilotul, redresează și urcă direct spre el, punându-și ochelarii fumurii.

Elicopterul execută o alunecare pronunțată, într-un bord. A doua alunecare, în bordul opus. Ștefan Bogdan admiră manevra în „frunză moartă”, dificilă cu un asemenea aparat, neștiind cum s-o interpreteze.

— La dracu, se bucură… Pe emisie: Strașnic, Fosilo! Allo, Fosila… Trage! Gonește-l de-acolo! Vede fumul subțire al împușcăturii pornită dintre stânci și recepționează în aceeași clipă glasul întărâtat al naturalistului:

— Allo, comandante! I-am spart un geam. Morombe i-a găurit cauciucul. Mi-am făcut datoria. Te salut.

Ștefan Bogdan execută o ranversare scurtă. Elicopterul fuge glisând spre vârful cel mai apropiat.

•

Soarele se răstoarnă în babord.

Toată geologia crestelor se-nfige în planul stâng. Cerul execută o rotire sufocată pe botul carlingii. Manșa vibrează. Are durități pe care nu i le cunoaște. Vibrează coca. Vibrează, nemulțumite, planurile. Exploziv, îl incendiază beția luptei, uitată în mușchi; în timp. Fixează automatul în vizetă. N-are niciun aparat de ochire. Răsucește hidroul până când prinde elicopterul în geamul carlingii. Pică. Karl Blauwolff caută stâncile. Acolo poate fi salvarea. Solul se năpustește în retină. Elicopterul pare dezorientat. Glisează stânga. Glisează dreapta.

— Prea devreme, amice, îl mustră pe mitraliorul improvizat, care deschide focul. Șirul de trasoare taie aerul la câțiva metri deasupra carlingii. Accentuează picajul. Aparatul răspunde

[6] Cu axă comună.

greoi. Intră în unghiul mort de tragere al mitraliorului. Zâmbește când îl vede pe acesta foindu-se. Se apropie vertiginos de ținta care are sub ea masivul stâncos și nicio posibilitate de manevră. Se menține pe direcție, spre disperarea mitraliorului, până când elicopterul ia proporții gigantice. Apreciază că-l despart de țintă o sută de metri. Trage. Trasoarele au toate culorile posibile. Asta-l inhibă vădit pe mitralior.

Degajează ușor, într-un viraj tras în așa fel, încât să rămână în urma și deasupra elicopterului.

Manevra e salvatoare. De undeva, de jos, o rafală lungă percutează aerul sub hidrou. Glisează. Pică. Karl Blauwolff vrea să-l aducă la verticala platformei alpine, înțesată de bandiți. Îi vede acum mișunând prin vegetația aceea densă. Picaj. Elicopterul caută vizibil o verticală pe care să coboare.

„Pescărușul albastru” neglijează norul uriaș care-ntunecă orizontul la nord. Execută o apropiere din coada elicopterului. Deschide focul de foarte aproape. Își reglează tragerea. Echipajul elicopterului înregistrează răpăitul gloanțelor în carlingă, o dată cu explozia surdă a turbinei. Karl Blauwolff decuplează rotorul… În spate, mitraliorul se vaicăre. Un glonț i-a rupt antebrațul. Ștefan Bogdan continuă picajul. Redresează în cabraj, o dată cu cea dintâi aversă a diluviului tropical de prânz. Vede elicopterul aterizând forțat pe marginea platformei. Apoi trei traficanți ieșind dintre tufe și fugind în direcția aparatului avariat. Cum ploaia se transformă în potop, virează lejer și pune cap compas pe lacul de la Peștera Reginei, unde speră să poată ameriza. Comută aparatul de radio pe lungimea de undă a comandamentului militar de la Diego-Suarez și interceptează următoarea convorbire, într-o franceză aproximativă de ambele părți:

— Allo, allo, expediția științifică „Pescărușul albastru” către comandantul militar Diego-Suarez. Repet: Expediția… (un bubuit cumplit în căști)… albastru… (alt bubuit, și pe marginea carlingii scurgeri electrice cu flamă violacee, rece, impersonală).

— … Suarez!… Prea bine… Repetă punctul…

Închide radioul. Trăsnetele încarcă hidroul cu suprasarcini electrice care i se scurg din manșe în tot trupul. Ploaia răpăie pe aripi. Pe carlingă. Ciuruie fuzelajul cu rafale sonore. Tot aerul s-a transformat într-o perdea imensă de fum cenușiu, brăzdată de fulgere albe, cu miezul orbitor. Își spune că singura lui sarcină,

acum, este să amerizeze intact pe lacul care, poate a doua oară, îi oferă posibilitatea ireversibilă a morții.

•

— *Pe versantul sudic al platformei alpine,* unde naturalistului i s-a părut că distinge silueta Drontului, imediat după ce „Pescărușul albastru” se dovedește mai maniabil decât elicopterul.

Morombe, cu aproape tot echipamentul în spate, scoate sunete ciudate. Se agită, trădând o mare neliniște interioară. Îi face semn să se apropie. Naturalistul duce aparatul de filmat și, dintr-o dată, printr-un circuit electric nevăzut, stabilit cu Morombe, asimilează neliniștea acestuia.

Un fel de potecă răsucită pe-o helicoidală abruptă depășește o aglomerație de stânci, urmând prin interior craterul unui fost vulcan. De sus n-a observat nici craterul, nici lacul de un albastru intens de pe fundul acestuia, nici gulerul de vegetație fabuloasă care-l înconjoară. Totul: crater, lac, brâu de vegetație – par o reproducere în miniatură a caracteristicilor dominante de floră și sol din Madagascar. Cu fiecare pas care coboară pe lespezi străvechi, puse parcă de mâna omului, își explică miracolul acestui rai uitat aici de oameni și natură. Se orientează scurt. Soarele, ridicat la zenit, cade vertical în lac, anihilând umbrele. Aerul, ventilat printr-o mulțime de grote laterale, are prospețimea zonelor ozonate, cărora li se adaugă, subtile și insinuante, toate miresmele și aromele vegetale distilate în coroanele copacilor străvechi, crescuți foarte aproape de gura superioară a craterului.

Morombe, în genunchi, bâlbâie o litanie din care se rostogolește sonor, pe treptele fosile, un nume:

— Ranavalo!

Naturalistul descifrează greu chipul statuii în grămada de stânci șlefuite de veacuri, cu porozitățile îmbibate de licheni. O dată cu conturul reginei (privirea îi fuge pe linia perfectă a trupului, căruia timpul nu i-a putut ucide zveltețea) descoperă un popor întreg de statui, toate reprezentând femei dispuse într-un cortegiu solemn unele – altele în poziții pline de venerație. Înconjurat de acest popor din piatră cioplită, mineralizat, cu trupurile acoperite de eczeme vegetale și răni profunde, coboară în vreme, poate spre rădăcinile matriarhatului.

Descifrează o anumită simetrie a tributului de piatră. Morombe tremură. Își acoperă ochii cu palma. Naturalistul leagă atitudinile hovașului de vechile legende ale tribului și are intuiția că, aici, a descoperit epicentrul mișcării de radiație a acestor triburi de munteni. Poate amintit doar în legende. Filmează din toate unghiurile posibile. Când întoarce aparatul spre brâul de pădure, dominat de șase statui gigant – înfățișând de data asta șase bărbați absolut goi, sculptați cu măiestrie desăvârșită și cu o la fel de perfectă cunoaștere a anatomiei, șase bărbați purtând pe fețele lor, în care diluviile cotidiene au săpat șanțuri adânci, o expresie unică de liniște și echilibru, de măreție și conștiință de sine lucidă – în acel moment se petrec simultan două lucruri:

— Dintr-un tamarisc cu trunchiul năpădit de paraziți vegetali, el însuși arătând ca o pădure, se desprinde un *boa madagascarensis,* care până atunci, atârnat de coadă, se confundase cu lianele. Reptila, bine sprijinită de una din crengi, încolăcește fulgerător un mistreț de apă, specie endemică, *Potamochoerus larvatus*. Mistrețul grohăie sufocat.

Filmează scena aceasta frustă a vieții pădurii virgine, în vreme ce, de undeva din marginea verticală a craterului, se aude un strigăt cvasi-omenesc, exprimând până la cutremur oroarea și disperarea.

Morombe îngenunche din nou. Realitatea simplă (aude cum trosnesc oasele mistrețului, gâfâitul lui de moarte și deasupra larma unor câini zburători – *Pteropus*) suferă transmutații sensibile. Încearcă aceeași senzație stranie de întoarcere în vreme, pe care au încercat-o pe rând toți membrii expediției veniți în contact cu zone diverse ale realităților întâlnite.

•

Lespezile ies dintre femeile mineralizate, toate întoarse acum spre peretele vertical, prosternate în atitudini de venerație. *Boa madagascarensis* transformă trupul mistrețului într-o masă de carne ingurgitabilă. E ocărât de un popor întreg de prosimieni: Ai-ai cu mutre sferice, indri, acel *idris brevicaudatus* cu figură miloagă și curioasă; catta cu guler alb, cochet, execută salturi acrobatice, se balansează pe liane și-mproașcă reptila uriașă cu tot felul de imprecații.

Emil Voicu urcă febril. Ține aparatul de filmat ca pe-o armă. Strigătul acela dureros, ieșit din uitarea timpului, îl electrizează.

Nu poate conta pe Morombe, care pare terorizat de acest contact c-o lume, pentru el, de unde vii, grăitoare.

Gura unei grote.

În stânga și dreapta, două basoreliefuri. Un bărbat abia desprins din stâncă, hieratic, cu mâinile împreunate pentru rugăciune.

Emil Voicu apreciază influența directă a meșterilor egipteni din perioada construcțiilor de la Theba, în atitudinea de sfinx. Trăsăturile obrazului sunt malaieze, după cum redarea formelor aparține sculpturii dezvoltate în tot bazinul Oceanului Indian. O femeie cu ochii întredeschiși, purtând peste milenii un surâs enigmatic, plin de provocare și candoare. Lespezi uriașe, aliniate de la intrarea grotei spre interior.

Încă un pas. Încă unul. Emoție.

Sub bolta grotei, între lespezi, un schelet acoperit cu o crustă groasă, aproape metalică. Emil Voicu are certitudinea că stă în fața unui hipopotam și că întâmplarea l-a pus față-n față cu unul din rarele depozite pleistocene[7] din Madagascar. Rămâne nemișcat, înregistrând până la durere fiecare bătaie de inimă.

Sub bolțile aerate ale grotei răsună multiplicat de ecou același strigăt de oroare și tristețe cumplită. Grota se subțiază brusc. Trece printre lespezile semănând cu cele ale unui cimitir pentru uriași. Ajunge la capătul grotei. Lumina se împuținează până la penumbră. Aici i se pare că stânca este cioplită într-un desen ritual. Găsește o tăietură verticală, nu mai lată decât niște umeri vânjoși. Își ia inima în dinți. Se avântă. Un tunel la capătul căruia strălucește, vie, lumina soarelui. În perspectivă, albastrul pur, emailat, viu, al lacului. Sub talpă, nisip moale, pufos. Are certitudinea că e la capătul tunelului…

Strigătul… Ca o chemare de ajutor. Ca o imprecație. Un pas după altul.

Penumbră. Tunelul se lărgește brusc într-o grotă largă, deschisă spre lac, pădure și cer. În mijlocul grotei, pe un postament de blocuri, vie și fremătând de viață, pură, lacomă și candidă, tăiată în forme palpitânde, zâmbind, cu toate enigmele mitului pe buze și-n pleoapele întredeschise – Ranavalo.

La picioarele ei un altar.

La picioarele altarului, de jur împrejur, prin toată grota, schelete uriașe, schelete acoperite cu o carapace de un verzui

[7] Eră geologică.

metalic, schelete nesemănând cu niciunul din cele cunoscute, care au asupra lui efectul unei explozii.

Închide ochii. Strânge întunericul între pleoape. Îi deschide.

De după altar apare o ființă bizară. Se mișcă greoi. Legănat. Rămâne pe verticală, cu capul plecat înainte, bate din aripi scurte, geme și vine spre el, încet, pătrunsă parcă de ideea sacrificiului apropiat.

— Drontul, bâlbâie naturalistul... Drontul!...

Filmează. Filmează halucinat. Pasărea, cât un curcan, cu plisc puternic și plastron alb, emite sunete triste, sfâșietoare. Îi intră în obiectiv. Îi simte mirosul. Nu pare nici speriată, nici agresivă. Vine pur și simplu la el, clamând.

Naturalistul trăiește momente de mare emoție. Știe că se găsește într-un cimitir al păsărilor gigantice în stare semifosilă *Aepyornis.* Știe că a descoperit schelete semifosile ale speciei uriașe *Aepyornis hildebrandti* și că, aici, în fața lui, cerând parcă glonțul, sau mai curând vârful de silex stă *Didus ineptus,* al cărui ultim strămoș a fost semnalat în insula Sf. Mauriciu în secolul al XVII-lea. Iată Drontul, iată ipoteza lui verificată și, dincolo de ea, iată tristețea infinită, a inadaptabilului uitat de veacuri în acest microcosmos madagascarian.

Drontul îi spune ceva, plecând spre el un cap grav și trist.

De pe altar se ridică o siluetă asemănătoare. „Madam Dront”, își spune, constatând că substantivul este epigen. Drontul îi întoarce spatele. Trece grav pe o potecă bătătorită, desigur, de toți străbunii săi. Ocolește scheletele. Se oprește o clipă în dreapta grotei, unde naturalistul care-l filmează prinde pe peliculă, în lumina scânteietoare, un cimitir de schelete așezate cu grijă unul lângă altul, alcătuind din interior spre exterior o cronologie macabră. Recunoaște schelete de Dront și își imaginează ceremonia morții păsărilor acestora înțelepte, care probabil, când își simt sfârșitul, se așază singure pe locul rămas liber la marginea șirului de predecesori.

Drontul îi ignoră prezența.

Pare că meditează pe tema singurătății lui absolute în univers.

Cu același calm trist, iese la marginea grotei invadată de aer, arome și soare. Se așază pe o piatră, își aranjează penele. Rămâne nemișcat, picotind. Din când în când îl privește cu un ochi fosil, cu urme de maliție pietrificate.

Filmează.

Filmează femela care clocește un singur ou (a ridicat-o de pe cuibar, primind stoic protestele ei, constatând cu stiloul și blocnotesul compoziția cuibarului, mărimea și culoarea oului), filmează grota, depozitele de schelete, și se gândește, cu un fel de bucurie răutăcioasă, că, până nu-și va consulta profesorul, el singur va fi cel ce va proteja izolarea desăvârșită a acestei familii unice pe pământ.

•

În seara zilei, la bordul hidroului, ancorat sub Peștera Reginei, comandantul notează laconic faptele.

La o oră după încetarea ploii, apar la verticala lacului șase elicoptere ale Republicii Malgașe. Din elicopterul comandant se lansează o scară de frânghie. Pilotul urcă scara. Elicopterul are un desant de opt soldați. Pilotul șef îi cere relații. Călăuzește aparatele în zona știută.

Toată acțiunea de izolare și dezarmare a bandei de traficanți, spectaculoasă în sine, se consumă rapid, fără să mai intervină oamenii lui Rabezavana, care se-ntorc la Peșteră în aceeași după-masă.

La inventarul făcut prizonierilor, se constată lipsa „căpitanului”. Toate sondele întreprinse de două aparate nu dau niciun rezultat. Prizonierii, în cătușe, sunt urcați într-un elicopter care-și ia zborul spre Diego-Suarez, în vreme ce restul escadrilei pleacă spre coasta estică a insulei, în căutarea vasului corsar „Jamaica”.

Elicopterul comandant îl culege pe naturalist și însoțitorul său, pe care-i aduce la bordul „Pescărușului”. La întrebarea comandantului, un maior tânăr și energic, dacă echipajul a avut de suferit de pe urma lui Rabezavana, Ștefan Bogdan nu răspunde. Ofițerul nu stăruie. Le cere scuze pentru neplăcerile avute pe teritoriul Republicii Malgașe.

Naturalistul Emil Voicu notează cu exactitate matematică și cu memorie enciclopedică tot ceea ce formează revelația expediției, comentând favorabil existența bandei de traficanți care, după el, are meritul principal al „descoperirii tragice”, cum o transcrie în jurnalul științific al expediției.

Inginerul Mihai Crișan verifică motoarele, susținând un solilocviu din care reiese că naturalistul este un adept mumifiat al utilitarismului celui mai suficient, din moment ce,

descoperindu-și acel infam *Didus ineptus,* socotește încheiată vizita în acest rai, populat cu zeițe de talia preafrumoasei Maosala. Și că, la urma urmei, după ce era să fie prăjit de Rabezavana și poate devorat la un ospăț nocturn, merită o zi de odihnă în care Maosala să-i arate flora și fauna insulei, care-l interesează în gradul cel mai înalt. Din pricina patosului în pledoaria pentru floră și faună se mânjește cu ulei pe ciuf, obraz și gât.

Doctorița Stela Boldur, întinsă în hamac, reconstituie cu minuție farmecul întâlnirii cu pilotul, după noaptea de iad care-o secătuise. Constată că pilotul își îndeasă pipa cu tutunul scos dintr-o pungă de piele veche și hotărăște ca, la cea dintâi escală, să-i dăruiască o pungă nouă, din mătase, cu inițialele brodate de mâna ei.

Așa se face că echipajul de pe hidroul „Pescărușul albastru” este surprins de căderea bruscă a întunericului și, o dată cu întunericul, de…

•

… Melopeea stranie, profund dureroasă, sălbatică pe care naturalistul o legase de ideea sacrificiilor umane. Echipajul se reculege.

— Pe punte! spune pilotul.

Întregul mal, abia ghicit în întuneric, se umple de lumina fâlfâită a torțelor. Melopeea unduie lin pe deasupra apelor, acum de antracit. Poartă în ea sufletul unei lumi necunoscute, rămasă în afara posibilităților de asimilare a echipajului.

Pirogi. Zeci de pirogi în procesiunea lacustră, iluminată cu torțe. Lumina roșiatică se răsfrânge tremurat în oglinzile tulburate și în stropii sonori, prelinși de pe padele. Pirogile înconjoară hidroul. Sunt pline de mantii albe și trupuri lucii de abanos. Ciufu dispare în carlingă, de unde apare grăbit, îmbrăcat în hainele tropicale, imaculate.

— Ginerică… mârâie comandantul.

Oamenii din pirogi poartă pe după gât coroane enorme de flori albe, puternic mirositoare. S-ar părea că și torțele ard cu flacără îmbălsămată… Din șirul pirogilor se desprinde una de proporții deosebite, ea însăși ornată cu ghirlande. Duce la remorcă pneumatica hidroului. Se aude hârâitul aparatului de filmat, mânuit de Ciufu. La prova pirogii, un bărbat uriaș,

înfășurat în mantie purpurie. Lângă el, demnă, statuie a maternității, cu copilul în brațe, Maotra.

Dincolo de șirul pirogilor, salba de făclii de pe mal, când înmiresmată, când dominatoare. Abia șoptită – melopeea care-ncepe să-i obsedeze. Piroga acostează elegant. Maotra, ținându-și copilul la sân, dreaptă, cu o ținută coborâtă din istorie, fără nimic din maniera pensionului pentru fiicele de nobili hovași, statuetă lucrată de un artist desăvârșit, trece pe hidrou. Își lipește fruntea, gest plin de candoare, de umărul doctoriței. Grațioasă, cu grație plină de maiestate, se-ntoarce aerian, călcând puntea cu picioarele goale. Brațe vânjoase o trec în pirogă.

Răsună răpăitul mărunt al dairalelor.

Rabezavana urcă la bord cu gesturi hieratice. Pilotul constată că și-a pierdut fizionomia de licențiat în arheologie și că, în ochi, poartă amintiri pe care și le înțelege singur. Îl însoțesc bărbați atletici (naturalistul i-a văzut eternizați în piatră), purtând panele împletite în rafie.

Răsare luna. Melopeea se stinge într-un susur vag. Se curmă. Nu se mai aude decât clocotul cascadei.

Rabezavana se-nclină în fața echipajului. Încă o dată, adânc, în fața naturalistului. Îi petrece pe după gât un colan de flori sângerii, cu miros amețitor.

Pirogile strâng provele în jurul hidroului.

Imensă, însângerată, luna se ridică deasupra pădurii virgine.

•

— Cultul Reginei Ranavalo, Cultul lunei. Al morților… Și, desigur, ceva din magia neagră, șoptește naturalistul așezat solemn pe un soclu, între sânii de piatră ai reginei.

E drapat în ghirlande de flori. Se pare că Rabezavana l-a făcut personajul numărul unu al nopții.

— Mistică străveche pe care se brodează motive folclorice contemporane, continuă el… Aș da jumătate din viață să putem filma.

— Mă reped să-nhaț aparatul, șoptește Ciufu. Dacă te-ai vedea, Budha cu ochelari ce ești… Numai să-ți filmez mutra, merită…

— Ssst… Exaltarea asta ne poate aduce moartea. Stați liniștiți, spune aspru pilotul.

La picioarele soclului, echipajul. La gât, ghirlande de mirt împletit cu flori de vanilie. Pe umeri, mantii albe, puse cu gesturi rituale de Rabezavana, acum așezat într-un fel de lojă clădită în blocuri stâncoase. Zeci de amfore fumegă în întreg amfiteatrul, ridicând între pereți un strat subțire de ceață albăstruie, îmbibată cu parfumuri dulci până la amețeală.

Naturalistul, lucid, își spune că s-au adunat acolo câteva triburi de munteni să-și celebreze morții și să ceară harul unor zeități necunoscute. Războinicii dansează un dans al morții și al victoriei, cu o forță de sugestie ireală. Toate triburile acelea cântă și se leagănă la infinit, metronoame de abanos, în vreme ce o orchestră sălbatică, din instrumente cu coarde, dairale, tobe uriașe și fluiere, intonează în ritm precipitat de jaz una și aceeași melodie izvorâtă din străfundul altei grote, unde Drontul, sărman inadaptabil, așteaptă pieirea speciei, păzind depozitele pleistocene.

Naturalistul face câteva asociații între microcosmosul descoperit de el și cinstea pe care i-o acordă Rabezavana, care i-a spus instalându-l pe soclu:

— Cinstesc în tine pe cel ce ne-a redat istoria.

Muzica devine persistentă. Atât de insinuantă și evocatoare, încât echipajul este conștient de procesul perfid de despersonalizare la care este supus.

— Ne despersonalizăm. Ne topim în mediul unduitor. Adorăm luna… Aici gândurile naturalistului se scurtcircuitează. Constată doar că adoră luna. Că uită de unde-a plecat și pentru ce-a plecat. Că se-ntoarce – (a câta oară senzația asta) – la o viață abia bănuită, trăind în ritm și-n mișcare. Se uită la doctoriță. O vede pătrunsă de fiorul mișcării. De beția ritmului…

Femei aproape goale aruncă fructe de vanilie în amfore. Luna, joasă, de aramă veche, trece dincolo de centura crestelor. Pilotul retrăiește tensiunea nopții precedente, perfect lucid.

O explozie de sincope și melopei contrapunctate salută luna.

Aceleași femei goale, doar cu o vagă centură de rafie în jurul șoldurilor, surprinzător de tinere și de multe, împânzesc amfiteatrul, ducând cu grație antică potire pantagruelice, scobite în dovleci lunguieți.

Triburile beau din licoarea cu gust de miere ușor acidă.

Maosala, urmată de alte trei fecioare, prezintă potirele echipajului.

— Cu grijă, șoptește Ștefan Bogdan.

Amforele încețoșează amfiteatrul, țesându-l cu valuri opace. Ritmurile se frâng. Se-ncheagă din nou într-o melodie șerpuitoare, cu rezonanțe profunde.

Dansează femeile. Dans trist, în care brațele închipuie stoluri migratoare, copleșite de oboseală. Umerii rotunzi, cu reflexe de catifea, poartă poveri neînchipuit de grele. Șoldurile și pulpele statuare urcă trupul pe o Golgotă a durerilor.

Tobele.

De undeva, din fund, prin mijlocul mulțimii prosternate, războinici. Pe lănci, trupul mutilat al unui hovaș. Îl întind pe un altar clădit din crengi de balsamodendron.

Melodia își îndesește ritmul. Dansatoarele se animă ușor, înviorate de o adiere.

Tobele. Amenințător.

Alt grup de războinici poartă pe lănci trupul…

— Karl Blauwolff, spune pilotul.

Rană la tâmplă. Răni în piept. Războinicii se apropie de altar. Luna, galbenă, își fulguie lumina sepulcrală pe chipul pietrificat al „căpitanului”.

— Magia neagră… spune naturalistul, livid.

Războinicii depun povara lângă trupul hovașului. Marele preot (pilotul și Ciufu îl recunosc, înfiorându-se), cu luna zugrăvită pe piept, împreună mâinile celor două trupuri neînsuflețite. Șiruri de fecioare, aproape copile, fac semne rituale. Stropesc altarul cu uleiuri parfumate.

— Magia neagră!

Din altar țâșnește, exploziv, o trâmbă de fum. Învăluie cele două corpuri.

— Mi-e groază, tresare doctorița… Groază până la panică. Mâna severă a pilotului îi încleștează umărul.

Karl Blauwolff învie. Învie vânăt albăstrui, cu ochii căscați, cu falca de jos atârnând, gata să strige de dincolo de moarte. Se răsucește între flăcările care devorează altarul. Cu un efort suprem, îmbrățișează trupul însângerat și plin de plăgi al războinicului hovaș…

… Din altar nu mai rămâne decât un mușuroi de cenușă. Marele preot îl adună într-o amforă. Dansatoarele mimează dragostea și fecunditatea. Doctorița aude disertația asupra evoluției eului, pe care-o ține, precipitat, naturalistul. Înțelege

tot ceea ce spune, fără ca acest fapt s-o îndepărteze de semenele ei, insularele. E conștientă că trăiește un sentiment acut, de dedublare. Nu numai că înțelege, dar simte cu toată ființa adevărul celor spuse de naturalist.

— Au invocat divinitatea prin dans, adică prin mișcări rituale. Au invocat pacea și unirea dintre albi și popoarele de culoare, prin mișcări de vrajă. Prin reînsuflețirea corpurilor. N-au nevoie de cuvânt, care să-i despartă de atitudinea corpurilor. Găsesc aici confirmarea cea mai strălucită a teoriei despre evoluția eului… Conștiința de sine a plecat de la conștiința mișcării… Înainte de a gândi logic, ne-am mișcat instinctual… Mișcarea stă, limpede, la originea tuturor fenomenelor. Devenirea, adică viața, adică infinitul, înseamnă mișcare.

În amfiteatru, sub perdeaua de fum îmbibat de miresme ațâțătoare, începuse cultul reginei Ranavalo, simbolul fecundității…

•

… Ajunși la bord, comandantul ordonă zece minute de gimnastică și un duș cu apă rece, din lac:

— Asta ca să silim eul să evolueze rapid până la personalitate, adică să-l aducem în structura normală a experienței sociale… își încheie disertația naturalistul.

… Zori. Diafani. Transparenți. Irizați.

O pirogă. Rabezavana, în haine de dril, cochete. La pupa, dantura strălucitoare a lui Morombe.

— Domnule naturalist, ți-am adus o fosă vie, cu pui, spune Rabezavana, cu cel mai pur accent parizian. Piesă rarisimă. Sărut mâna, doamnă doctor. Salut echipajul „Pescărușul albastru”. Vă stau la dispoziție toată ziua. Știu un loc unde fauna arboricolă este reprezentată maximal. Apropo! Domnule inginer, Maosala te roagă să primești acest papagal, în semn de prețuire… Rabezavana, nobilul hovaș, astăzi, când banda de traficanți a fost lichidată, poate să treacă în amintire. Vă rog, uitați-l. Și considerați c-a reînviat toate riturile ancestrale ale muntenilor, numai să poată uni triburile – ieri în lupta împotriva colonialilor, astăzi împotriva traficanților.

— La ora 10 decolăm pentru Mozambic, domnule Rabezavana, spune pilotul.

Întâlnește privirea doctoriței. Și zâmbetul. Fără amintirea nopții. Proaspăt, limpede, în văzduhul strălucitor. Din apele

lacului străvezii și pure se ridică aburi ușori, imateriali. Culorile de ivoriu, reflectate candid de Peștera Reginei. Pe orizontul siniliu, nesfârșit și ademenitor, deschis dincolo de terasele împădurite ale Madagascarului, chemarea puternică a orizonturilor fără sfârșit.

— La ora 10 decolam pentru Mozambic!

Vorbele cad sonor în lac. Se multiplică din ele însele, în cercuri concentrice, desenându-le amintirea pe glazura de email albastru, inocent.

Brașov,
iunie-iulie 1966.